

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/
BM-II.059.2.17.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na zapytanie poselskie nr 574 Pani Poseł Iwony Hartwich, w sprawie świadczenia pielęgnacyjnego dla rodziców i opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

1 stycznia 2024 r. weszła w życie ustawa z 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. 1429), która zmieniła dotychczasowy system świadczeń dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów. Do systemu prawnego wprowadzono nową wersję świadczenia wspierającego, skierowanego bezpośrednio do osób niepełnosprawnych, które osiągnęły pełnoletniość, oraz zmodyfikowane świadczenie pielęgnacyjne, przeznaczone dla opiekunów niepełnosprawnych dzieci do 18 roku życia, w związku ze zmianą ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

W świetle nowych rozwiązań od 1 stycznia 2024 r. opiekunowie osób z niepełnosprawnościami w wieku do 18 r. ż., mogą ubiegać się o świadczenie pielęgnacyjne bez żadnych ograniczeń dotyczących aktywności zawodowej – co jest realizacją głównego postulatu zgłaszanego przez opiekunów osób niepełnosprawnych.

Natomiast osoby z niepełnosprawnościami, które osiągnęły pełnoletniość, mogą ubiegać się o własne świadczenie wspierające, przysługujące im po uzyskaniu decyzji o poziomie potrzeby wsparcia (ocenianej w skali od 70 do 100 pkt), również bez żadnych ograniczeń dotyczących wykonywania aktywności zawodowej, zarówno przez te osoby jak również ich opiekunów. W przypadku, gdy osoba niepełnosprawna skorzysta z prawa do własnego świadczenia wspierającego, jej opiekun będzie mógł bez przeszkód podjąć pracę zarobkową.

Celem wprowadzonego świadczenia wspierającego jest udzielenie osobom z największymi trudnościami w samodzielnym funkcjonowaniu pomocy służącej częściowemu pokryciu wydatków związanych z zaspokojeniem ich szczególnych potrzeb życiowych. Mając na uwadze postulaty środowisk skupiających osoby niepełnosprawne i ich rodziny, wskazujące na konieczność ukierunkowania polityki świadczeń na upodmiotowienie osoby z niepełnosprawnością, świadczenie wspierające jest wsparciem skierowanym bezpośrednio do osoby niepełnosprawnej, tak by osiągnąwszy pełnoletniość mogła decydować o tym jak wykorzystywane będzie otrzymywane przez nią wsparcie.

Jednocześnie należy wskazać, że ww. ustawa przewiduje szeroką ochronę praw nabytych przez opiekunów osób niepełnosprawnych, którzy nabyli prawo do świadczeń opiekuńczych, w tym prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, na „starych zasadach”, obowiązujących do 31 grudnia 2023 r., określonych przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W przypadku gdy, osoba z niepełnosprawnościami nie skorzysta z prawa do własnego świadczenia wspierającego, jej opiekun, otrzymujący dotychczas świadczenie pielęgnacyjne, które nabył na zasadach obowiązujących do dnia wejścia w życie ustawy o świadczeniu wspierającym, stosownie do przepisów przejściowych tej ustawy (art. 63) w pełni zachowa prawa nabyte do otrzymywanego świadczenia pielęgnacyjnego, tj. będzie mógł je dalej pobierać na dotychczasowych warunkach, przewidzianych w ustawie o świadczeniach rodzinnych.

Ww. opiekunowie zachowują prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na zasadach obowiązujących do 31 grudnia 2023 r. również w przypadku, gdy osobie, nad którą sprawują opiekę, zostało wydane nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie o niepełnosprawności. Warunkiem zachowania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego jest w tym przypadku złożenie wniosku o nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo o niepełnosprawności w terminie do 3 miesięcy od dnia następującego po dniu, w którym upłynął termin ważności dotychczasowego orzeczenia, a następnie złożenie wniosku o świadczenie pielęgnacyjne w terminie 3 miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo o niepełnosprawności (art. 63 ust. 3 ustawy).

Podsumowując, na podstawie przepisów przejściowych ww. ustawy, osoba, która nabyła prawo do świadczenia pielęgnacyjnego za okres przed wejściem w życie tego aktu prawnego, tj. do 31 grudnia 2023 r., w pełni zachowuje prawa do otrzymywanego wcześniej świadczenia, czyli może je dalej pobierać na dotychczasowych zasadach do końca okresu, na który świadczenie pielęgnacyjne zostało jej przyznane oraz kontynuować pobieranie świadczenia w przypadku uzyskania przez osobę niepełnosprawną kolejnego orzeczenia o niepełnosprawności lub znacznym stopniu niepełnosprawności, o ile będą spełnione pozostałe, dotychczasowe warunki uprawniające do jego pobierania.

Natomiast, w świetle zmian wprowadzonych ustawą o świadczeniu wspierającym, nie ma możliwości, aby od 1 stycznia 2024 r. opiekun dorosłej osoby niepełnosprawnej, który nie korzysta z tzw. ochrony praw nabytych, uzyskał prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na zasadach obowiązujących od 1 stycznia 2024 r. Od tej daty, dedykowanym w takiej sytuacji świadczeniem jest świadczenie wspierające, kierowane bezpośrednio do pełnoletnich osób z niepełnosprawnościami.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/